

VLASTIVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět *Vlastivěda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. V návaznosti na vyučovací předmět *Prvouka* přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Obsah předmětu vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů *Dějepis*, *Zeměpis* a *Občanská a rodinná výchova* na 2. stupni základní školy.

Náplň předmětu a jeho doplnění o mimoškolní akce směřují zejména k tomu, aby si žáci vytvořili kladný vztah ke své škole, obci, regionu a zemi, ve které žijí. V neposlední řadě také přispívá k tomu, aby žáci nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi Evropy a s jinými demokratickými zeměmi světa. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka základy jeho osobní a národní identity, a vytvořit mu podmínky pro lepší orientaci a uplatnění ve společnosti v rámci ČR i Evropy.

Vlastivěda je členěna do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – zde se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce, regionu, vlasti. Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami a používat získané vědomosti v praktických situacích.

Lidé kolem nás – v tomto okruhu žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

Lidé a čas - učí žáky orientovat se v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v a utvářejí historii. Vycházejí od známých událostí v obci a regionu a postupují k důležitým okamžikům v historii naší země. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

Rozsah a hloubku učiva volí vyučující s ohledem na místní podmínky, zájem žáků a jejich dosavadní zkušenosti. Tematické okruhy vhodně a funkčně propojuje.

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje v **1,5 hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku** a v **1,5 hodinové týdenní dotaci v 5. ročníku** (celkem 3 hodiny). Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy - tematické vycházky a exkurze, návštěva památek, regionálních muzeí, veřejné knihovny

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Kompetence k učení rozvíjíme tak, že:

- Umožňujeme žákům individuálně se zajímat o určitou oblast ČR, Evropy či dějin.
- Vedeme žáky k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení.
- Ve výuce se zaměřujeme na získávání dovedností a učivo používáme jako prostředek k jejich získání.
- Ve výuce rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující.
- Do hodin zařazujeme motivační chvílky (předčítání úryvků z tematické beletrie, videoukázky, prvky dramatické výchovy a poslechy).
- Podporujeme samostatnost a logické myšlení při hledání příčin a následků dějinných událostí.
- Vybízíme žáky k vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací v encyklopediích, na internetu, v mapách a přehledech.
- Na začátku hodiny navozujeme cíl výukové hodiny a na konci provádíme shrnutí.
- Upřednostňujeme metody práce s textem obohacené o rozvoj čtenářské gramotnosti a také činnostní učení.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, při výuce a při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace.
- Prostřednictvím sebehodnocení vedeme žáky k posouzení svých dovedností a učiněných pokroků.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme tak, že:

- Ukazujeme žákům, že problém není hrozba, ale výzva, opakovaně vysvětlujeme správné použití pojmů, problematiku pojmy nahrazujeme synonymy nebo uvádíme do širších souvislostí.
- Podporujeme různé způsoby řešení problému a poskytujeme zpětnou vazbu k navrženým postupům.
- Podporujeme týmovou spolupráci a využívání moderní techniky při řešení problémových úloh.
- Metodou brainstormingu často navozujeme nové téma nebo učivo navazující na osobní zkušenost.

Kompetence komunikativní rozvíjíme tak, že:

- V rámci besed nebo exkurzí zajišťujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky muzeí, knihoven, apod..
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování.
- Vedeme žáky k tomu, aby předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům.
- Podporujeme kritické myšlení.
- Vytváříme příležitosti pro uplatnění publikačních a prezentačních dovedností žáků (zejména formou referátu).
- Uvádíme do souvislostí původ pojmů z historie i současnosti, umožňujeme některé názvy používat v originálním jazyce, pracujeme s vlastivědnými výukovými programy a aplikacemi.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání a k pozitivní prezentaci a reprezentaci své školy, své obce, své vlasti a svojí osoby.

Kompetence sociální a personální rozvíjíme tak, že:

- Podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování a využíváme tyto formy pro vzájemnou inspiraci, snazší dosažení cíle a podporu znevýhodněných žáků.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role a ukazujeme, jak lze práci rozdělit v rámci týmu.
- Vybízíme žáky k pochopení sociálního postavení různých lidí v historii naší země a porovnávání těchto situací se současností.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy mezi žáky.
- Umožňujeme žákovi zažít pocit úspěchu, spokojenosti a sebeúcty a společně s žáky nastavujeme vhodnou míru sebekritiky a kritiky.

Kompetence občanské rozvíjíme tak, že:

- Pomocí příkladů z historie vyvozujeme principy demokracie, tolerance a vzájemného soužití v ČR i ve světě.
- Vedeme žáky k národní hrdosti a k ochraně kulturního a přírodního bohatství.
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování. Zaměřujeme se na jejich prevenci.
- Zprostředkováváme žákům myšlenku evropanství prostřednictvím cestovatelských zážitků a seznámením s evropskými institucemi.
- Pořádáme nebo se účastníme kulturních akcí a exkurzí v souvislosti s probíraným historickým obdobím nebo přírodními zajímavostmi.
- Ve škole i na mimoškolních akcích upevňujeme pozitivní formy chování žáků a kolektivu.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, k ochraně životního prostředí a rozvíjíme zájem žáků o globální problematiku.
- Pořádáme kulturní akce, exkurze, výlety a sportovní aktivity i soutěže. Pořádáme také akce ve spolupráci s obcí určené pro zákonné zástupce a veřejnost.

Kompetence pracovní rozvíjíme tak, že:

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a jejich snahu oceňujeme.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Výsledky práce žáků vystavujeme ke zkrášlení školy a pro inspiraci ostatním.
- Seznamujeme žáky s různými profesemi v historii a současnosti v návaznosti na budoucí uplatnění v zaměstnání.

OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 4. ročník

VÝSTUPY Z RVP	VÝSTUPY ŠVP	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu <i>ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje</i>	<ul style="list-style-type: none"> určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu popíše polohu ČR v Evropě ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států. 	<i>Naše vlast - poloha ČR v Evropě, historické dělení, státní hranice</i>	
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě <i>ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map <i>ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany</i>	<ul style="list-style-type: none"> určí světové strany v přírodě a podle mapy a orientuje se podle nich sestavuje zásady pro pobyt v přírodě rozliší náčrt, plán a základními typy map, vyhledá jednotlivé údaje, vysvětlí smluvní značky předvede dovednost práce s mapou 	<i>Práce s mapou – druhy, obsah, využití, světové strany, turistická mapa - značky</i>	
ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli <i>ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě</i> ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického <i>ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí</i> <i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje</i>	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá na mapě hlavní hory, pohoří a nížiny ČR uvede základní informace o podnebí ČR vyhledá na mapě hlavní vodní toky, rybníky a nádrže seznámí se s historií rybníků a rybníkářství v ČR přemýšlí o ochraně vody a vodních toků a navrhuje způsoby řešení znečištění vod uvede významné podniky a hospodářské aktivity v ČR i v regionu objasňuje význam nerostných surovin pro člověka a jeho činnost a uvádí rizika s tím spojená pomocí mapy jmenuje významná naleziště nerostných surovin v ČR posuzuje různé způsoby dopravy a služeb s ohledem na dostupnost, vliv na životní prostředí a cenu vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR podrobněji se seznámí s krajským městem svého kraje 	<i>Zemský povrch - pohoří a nížiny ČR, krajina a její typy, podnebí</i> <i>Vodstvo ČR – vodní toky, rybníky, jezera, názvy hlavních řek</i> <i>Zemědělství ČR – pěstování plodin, využití půdy</i> <i>Nerostné suroviny a průmysl v ČR</i> <i>Služby a doprava v ČR</i> <i>Kraje ČR – přehled, krajská města, porovnání rozloh a počtu obyvatel</i>	

nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá z dostupných informačních zdrojů typické regionální zvláštnosti přírody, hospodářství a kultury posoudí význam regionálních zvláštností z hlediska přírodního, historického 	Místní region – zdroje, výroba, služby, významné podniky	
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	<ul style="list-style-type: none"> zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v ČR a v jiné zemi navštíví některou hospodářskou nebo kulturní instituci svého kraje 	Cestujeme po ČR	
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	Naše vlast - historické dělení, státní symboly, státní svátky, významné dny	
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	<ul style="list-style-type: none"> sdílí se spolužáky zkušenosti ze základních vztahů mezi lidmi dodržuje pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, hledá vhodné argumenty pro svůj názor 	Práva a povinnosti, zákony Pravidla slušného chování Základní lidská práva	
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s Listinou základních práv a svobod uvede příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv a demokratických principů 	Základní lidská práva a práva dítěte, porušování lidských práv	

chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy			
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s časovými údaji a využívá údajů k určení vztahů mezi ději a jevy • uvede, co znamená dříve, teď, potom, jak je rozdělen náš čas • vysvětlí, kde se vzali lidé na Zemi, jak se vyvíjel jejich život, jak se lidé měnili v průběhu času • uvede, jak se měří čas, k čemu slouží kalendář 	<i>Čas, hodiny</i> <i>Kalendář, letopočet</i> <i>Minulost a současnost v našem životě</i>	
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	<ul style="list-style-type: none"> • přemýšlí o tom, proč se lidé zajímají o minulost, jak se o minulosti dovídají a co to jsou historické prameny • převypráví spolužákům některou z pověstí • ve skupinách zdramatizují vybranou pověst a předvedou ji spolužákům • konkrétním způsobem využije knihovnu, muzeum či galerií jako informační zdroj pro sestavení referátu • na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby a projevy kultury včetně kulturních institucí • zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • srovnává a zhodnotí na příkladech způsob života a práci předků na našem území v minulosti a současnosti 	<i>Minulost a současnost v našem životě</i> <i>Mýty a pověsti</i> <i>Románský sloh</i> <i>Gotika, život ve středověku</i>	
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popisuje způsob života lidí v různých etapách historie • popisuje přínos vybraných významných osobností českých dějin • srovnává a zhodnotí na příkladech způsob života a práci předků na našem území v minulosti a současnosti 	<i>Pravěk - doba kamenná, železná, bronzová</i> <i>Slované – stěhování národů, sjednocení, Velká Morava</i> <i>Přemyslovci-knížata, králové</i> <i>Karel IV. – Otec vlasti, Lucemburkové</i> <i>Husitství – Mistr Jan Hus, husitské války a jejich následky, konec středověku</i>	

regionálních specifik ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji			
OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 5. ročník			
VÝSTUPY Z RVP	VÝSTUPY ŠVP	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	<ul style="list-style-type: none"> ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států charakterizuje současnou podobu ČR jako státu a jejího zřízení dobře se orientuje na mapě ČR rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam <ul style="list-style-type: none"> vysvětluje význam ochrany přírodních a kulturních památek, uvede význam na příkladech aktivně se účastní nebo organizuje akci pro životní prostředí uvede některý významný globální nebo lokální problém a navrhne způsob jeho řešení 	<i>Co už víme o ČR – opakování</i> <i>Ochrana přírodních a kulturních památek</i>	 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU: ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí	<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s minulostí a současností Prahy a jejími pověstmi 	<i>Hlavní město Praha, Pražský hrad</i>	

<p>na mapách naší republiky</p> <p>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p>	<ul style="list-style-type: none"> • za vhodných podmínek absolvuje exkurzi na Pražský hrad a zpracuje vybranou část do podoby referátu a prezentuje ho spolužákům • vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR • na fotografiích nebo obrázcích rozpoznává nejvýznamnější památky krajů • podrobněji se seznámí s přírodními podmínkami svého kraje • uvede významné podniky a hospodářské aktivity ve vybraném kraji • navštíví některou hospodářskou nebo kulturní instituci svého kraje a prezentuje své zážitky před spolužáky 	<p><i>Kraje ČR – Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký</i></p> <p><i>Kraje ČR – Pardubický, Královehradecký, Vysočina, Jihomoravský, Zlínský, Olomoucký, Moravskoslezský</i></p>	
<p>ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokoulí</p> <p>ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</p>	<ul style="list-style-type: none"> • porovná světadíly a oceány podle velikosti, popíše podle mapy jejich polohu na Zemi • vyhledá na mapě evropské státy a významná evropská města • charakterizuje vybrané státy Evropy • porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích • dobře se orientuje na mapě, ukáže polohu sousedních států • charakterizuje vybraný sousední stát • na mapě vybraného státu ukazuje významná pohoří, řeky, města a další zajímavosti • z dostupných informačních zdrojů zjišťuje obecnou charakteristiku daného státu • porovnává zjištěné údaje s informacemi o naší zemi • vysvětlí pojmy: <i>Evropská unie, "evropský dům", NATO</i> • <i>uvede některé výhody členství ČR v EU a NATO</i> <p><i>prohlíží a obkresluje evropské symboly, vyhledává v mapě Evropy zajímavá místa</i></p>	<p><i>Svět – oceány a světadíly</i></p> <p><i>Evropa – poloha, povrch, podnebí, vodstvo, hospodářství, obyvatelstvo, průmysl</i></p> <p><i>Naše sousední státy a jejich charakteristika</i></p> <p><i>Slovensko, Polsko, Německo, Rakousko</i></p> <p><i>Evropská unie a NATO</i></p>	<p>ZAČLENĚNÍ</p> <p>PRŮŘEZOVÉHO</p> <p>TÉMATU: VÝCHOVA</p> <p>K MYŠLENÍ V</p> <p>EVROPSKÝCH A</p> <p>GLOBÁLNÍCH</p>

			<i>SOUVISLOSTECH</i>
<p>ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích <i>ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • přečte a převypráví spolužákům některou pověst ze staré Evropy nebo Řecka • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v ČR a v jiné zemi • navštíví některou hospodářskou nebo kulturní instituci svého kraje • <i>zajímá se o tradice jiných zemí a hledá jejich původ</i> • <i>seznamuje se s některými svátky, které se slaví v Evropě</i> • <i>vyrobí přání ke konkrétnímu svátku s textem ve vybraném evropském jazyce</i> 	<p><i>Zajímavosti z dalších evropských zemí</i></p> <p><i>Tradice a svátky v Evropě</i></p>	<p><i>ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU: MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</i></p>
<p>ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti <i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště</i></p> <p>ČJS-5-3-03 orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik <i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i></p> <p>ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik <i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • přemýšlí o tom, proč se lidé zajímají o minulost, jak se o minulosti dovídají a co to jsou historické prameny • konkrétním způsobem využije knihovnu, muzeum či galerii jako informační zdroj pro sestavení referátu • na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby a projevy kultury včetně kulturních institucí • rozpoznává základní rysy uměleckých slohů a ukazuje je na obrázcích • srovnává a zhodnotí na příkladech způsob života a práci předků na našem území v minulosti a současnosti • charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie • popíše přínos vybraných významných osobností českých dějin • porovnává současné a tehdejší stroje a nástroje člověka s ohledem na náročnost práce a efektivitu • uznává vzdělání a vědu jako důležitý prvek rozvoje světa 	<p><i>Začíná novověk – Habsburkové, Rudolf II.</i></p> <p><i>Renesance</i> <i>Bitva na Bílé hoře</i></p> <p><i>Život v novověku, katolíci, školství (J. A. Komenský)</i></p> <p><i>Baroko</i></p> <p><i>Marie Terezie a Josef II. - rozvoj vzdělanosti</i></p> <p><i>Vynálezy – manufaktury, továrny, stroje, motory</i></p> <p><i>Osvícenství</i></p>	
<p>ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvažuje nad proměnou společnosti v souvislosti s 	<p><i>První světová válka</i></p>	

<p><i>sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i></p> <p><i>ČJS-5-3-03 orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i> <i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách</i></p> <p><i>ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i> <i>ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji</i></p>	<p>koncem království Rakouska- Uherska</p> <ul style="list-style-type: none"> • sleduje průběh první, resp. druhé světové války a účast jednotlivých zemí v ní a na základě toho vstupuje do diskuze se spolužáky k tématu války • popíše přínos či negativní vliv významných osobností první, resp. druhé světové války a zhodnotí celkový dopad války na společnost a krajinu ČR • orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti • orientuje se v základních pojmech komunistického režimu • seznamuje se s důležitými událostmi, které měnily lidskou společnost • rozlišuje demokratickou a nedemokratickou vládu • rozumí významu revoluce v roce 1989 pro celou společnost • stručně popisuje změny, které po revoluci nastaly, a jmenuje důležité osobnosti těchto událostí 	<ul style="list-style-type: none"> – vznik ČSR – život za První republiky <p><i>Druhá světová válka</i></p> <p><i>Období komunismu a totality</i></p> <p><i>Sametová revoluce</i></p>	
<p><i>ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i> <i>ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze</i> <i>ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz</i> <i>ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Poznámka: Realizováno v předmětu Přírodověda</i></p>			